

**Տ. ՍԱՀԱԿ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԱՇԱԼՅԱՆԻ ՔԱՐՈՁԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(14 փետրվարի 2007 թ.)

«Յանուն Հոր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. Ամէն»:

Միբելի հավատացյալներ,

Այսօր մեր Եկեղեցւո մեծագոյն տոներէն մեկը կտոնենք: Մեծ է, որովհետեւ Հին Կտակարանի շատ մարգարէությունները կատարվեցան այս օրը, երբ որ քառասնօրյա մանուկ Հիսուս տաճար բերվեցավ, ընծայվեցավ և իրենց ժամանակի օրենքի համաձայն պետք եղած արարողությունը կատարվեցավ: Այդ միջոցին տաճարին մեջ երկու ծերունիներ, Ս. Հոգով լցված և Աստծո արքայությանը սպասող, մարգարեացան, ըսին, որ այս մանուկն է մեսիան, այս է մեր սպասած Տերը և Փրկիչը: Չհասկցավ ժողովուրդը, Մարիամը և Հովսեփն ալ շատ չհասկցան եղածը, սակայն Մարիամը այս բոլորը իր սրտին մեջ պահեց և հետո Ղուկաս Ավետարանիչն պատմեց, և մենք այսօր տեղյակ կդառնանք, որ քառասնօրյա ընծայումին Տերը իրականացրեց մարգարէությունները իր մասին:

Այս տոնին մեջ շատ իմաստներ կան: Ինձ համար անկարելի է բոլորին մեկ առ մեկ անդրադառնալ, սակայն մի քանի կարևոր խորհրդանիշերու վրա կուզեմ ծանրանալ: Անոնք կարևոր են, պետք չէ արտոնենք, որ այս օրվան նշանակությունը սահի և երթա: Հիսուսի ընծայումը կվերաբերվի բոլոր ժամանակներուն, նաև այժմ, երբ որ մանուկ մը կծնվի, երբ որ հայրը, մայրը այդ մանուկը գրկեն, կհասկնան, որ հրաշք մը պատահած է, չկար այս մարդ էակը տասը ամիս առաջ և հիմա կա, իրենց պէս մեկը, անձ՝ միկրոքոսմոս մը, Աստծո նմանությամբ արարած, հրա՛շք, հրաշք մը: Եվ իրենք գիտեին, որ այս մանկան տերը իրենք չեն, հետևաբար կուզեն Աստծուն շնորհակալություն հայտնել և նվեր մը տալ անոր համար:

Հին Կտակարանի մեջ, սիրելիներ, այս ընծայումը օրենքով սահմանված է և Աստված այդ օրենքով հրեա ժողովուրդին և նաև մեզի շատ հստակ գիծերով կտրվեցնէ, որ «մանուկները ձեզի չեն պատկանի, մանուկները Իմինս են»: Երբեմն կհարցնեն, ինչ կմտածեք ձեր մանուկներու համար, մեր ժողովուրդէն շատերը կպատասխանեն՝ Աստծու նվերն է: Չէ՛, սխալ է, մարդ մարդու համար նվեր չի ըլլար, մեր մանուկները Աստուծմէ մեզի տրված պարտք մըն են, ավանդ մըն են:

Աստված կուտա և հետո պիտի ակնկալի ձեզմէ, որպէսզի այդ մանուկը լավագոյն կերպով մեծցնեք և Աստուծո ճամփաներու մեջ կրթեք, որպէսզի այդ մանուկը այս աշխարհէն դէպ Աստուծո արքայություն անվտանգ առաջանա: Անոր համար Հին Կտակարանի մեջ Աստված օրենք դրած էր, այն մանուկը, որ առաջին անգամ կծնի, անդրանիկը, պետք է քահանային բերեին, քահանային մատուցանեին այդ

մանուկը: Քահանան պետք է առնէր այդ մանուկը, որ Աստուծո կպատկանի, և անոր ծնողները մանուկը ետ առնելու համար պետք է զոհ մատուցանէին՝ զառնուկ մը կամ եթէ աղքատ են, զույգ մը տատրակ: Եվ հինգ շէքիլ դրամ պետք է վճարէին տաճարի գանձանակին և ետ առնէին այդ մանուկը: Ուրեմն այս բոլորը մեզի կսորվեցնէ, որ ինչպէս Մարիամը և Հովսէփը Հիսուսը տաճարին նվիրեցին, այդպէս ալ մենք մեր զավակները պետք է նվիրենք Աստծուն: Շատ քիչ մարդիկ կան, որ իրենց զավակները չեն սիրեր, մնացաւ բոլոր մարդիկ կսիրեն իրենց զավակները և իրենց լավագույնը տալ կցանկանան անոնց:

Վստահ եմ, որ դուք ալ ամեն առիթով ձեր զավակներուն նվերներ տալիս եք: Ինչ նվեր պիտի տաք՝ լավագույն հագո՞ւստը, արտոնված չէ, լավագույն ճա՞շը, արտոնված չէ, եթէ նախ և առաջ անոր մանկան Սուրբ Գիրք մը չեք նվիրած: Եթէ անոր աղոթել չեք սորվեցուցած, շատ կզոջաք: Պետք է ձեր մանուկներուն Աստված տաք նաև, աղոթք տաք, արտոնեք, որ Սուրբ Հոգին բուն դնէ այդ մանկան մեջ, այդ մանուկը քրիստոնյա ըլլա: Եթէ այս չեք ըներ ձեր այդ սիրած արարածին, էակին, ամենամեծ չարությունը պիտի ընէք, անոր հավիտենական կյանքի ընթացքը պիտի խափանէք: Աստված գիտե, եթէ դուք չեք ըներ այդ բանը, երբ պիտի գտնէ այդ մանուկը ճշմարտությունը, պիտի կարողանա՞ գտնել:

Հիսուս տաճար ընծայվեցավ: Ի՞նչ էր այդ տաճարը: Այդ տաճարը Սողոմոնի կողմէն շինված էր մեզմէ երեք հազար տարիներ առաջ: Շատ կարևոր տաճար մըն էր: Հրեաները շատ սինագոգներ ունէին, բայց մեկ հատ տաճար ունէին, որ կրնային զոհ մատուցանել և իրենց մեղքերուն քաղություն ստանալ: Այդ տաճարը հինգ հարյուր ութսունյոթ թվին բաբելոնացիներու կողմէն քարուքանդ եղավ, կործանվեցավ Երուսաղէմի հետ միասին: Եվ հրեաները աքսոր տարվեցան յոթանասուն տարի: Երբ որ վերադարձան, Երուսաղէմը շինեցին և տաճարը վերականգնեցին:

Հետևաբար այն տաճարը, որին Հիսուս մատուցվեցավ, երկրորդ տաճարն էր և առաջինն մի քիչ անշուք էր: Հրեաները իրենց լավագույնը ըրած էին այս տաճարի համար և երեսը ոսկիով և արծաթով պատած էին: Երբ որ արևը կծագէր, կշողար ադամանդի պէս: Շատ ջահեր ունէին, բայց բան մը պակաս էր այդ տաճարին մեջ, յոթ հազար քահանա կծառայէր այդ տաճարին, բայց բան մը պակաս էր, և իրենք լավ գիտէին՝ ինչը պակաս է:

Առաջին տաճարը երբ որ քանդվեցավ հրեաներու մեղքի պատճառով, սրբություն սրբոց կոչված վայրի մեջ գտնվող ուխտի տապանակը կորսված էր, որ կպարունակէր Աստուծո ներկայությունը, ոսկիով պատված, մեջը Ահարոնի գավազանը, երկինքէն իջած մանանան և Աստուծո մատով գրված ուխտի տախտակները կային, տասնաբանյայի օրենքը, և այդ կորած էր:

Երկրորդ տաճարին մեջ չկար անիկա, կուգէին գտնել այն և դնել իր տեղը: Հրեաները կրնային այն շինել, բայց չուզեցին կեղծել ատիկա: Աղոթեցին Աստծուն, որ տեղը հայտնէ, հրեաները աղոթեցին, որ գտնեն այդ տապանը, տեղը դնեն, բայց Աստված չէր ըսեր, թէ ուր է այդ տապանակը: Ճիշտ հակառակը, ուրիշ բան մը կըսէր, կըսէր, որ հոգ մի ընէք, երկրորդ տաճարը առաջինն ավելի փառավոր պիտի ըլլա, ո-

րովհետև Տերը ինքը պիտի գա, Տերը հանկարծակի պիտի գա և պիտի այցելե այս տաճարը: Ուրեմն, մեսիական մարգարեություններու այս ոսկի շղթան սկսավ: Տերը պիտի գա, Փրկիչ պիտի ըլլա, ոչ միայն Իսրայելի, այլ նաև բոլոր ժողովուրդներու համար:

Հետևաբար, մարդիկ կսպասեին այս մեսիայի հանկարծ գալստյանը, բայց ով կրնար երևակայել, որ մեսիան, Փրկիչը մանուկ ըլլալով պիտի գա: Իրենք երկինքեն իջնելիք մեսիա մը կակնկալէին: Ինչպե՞ս կրնային ճանչնալ մանուկ մեսիա մը, մանուկի մեջ թաքնված Աստված մը: Ասիկա եղավ քրիստոնեության մեծագույն հայտնությունը: Քրիստոնեությունը, որ սերմին մեջ հսկա կաղնի մը կտեսնե: Ուրեմն Սուրբ Հոգիով լեցվողները միայն կրնան տեսնել մանուկին մեջ Աստված, և այդպես եղավ: Միմեռնը և Աննա մարգարեական հոգիով լեցված ճանչցան Ան:

Տաճարը շատ կարևոր խորհուրդ ունի Հին Կտակարանին մեջ: Նոր Կտակարանին մեջ ալ շատ կարևոր է, որովհետև Նոր Կտակարանը այդ տաճարը իր ճիշտ, բուն տեղը կդնէ: Պողոս առաքյալը կըսէ, որ դուք եք Աստուծո տաճարը, տաճարը դուք եք, անձեռակերտ, Աստծու կողմէ շինված, տաաը հազար տրիլիոն բջիջներով կազմված, մեծագույն հրաշքը տիեզերքի: Դուն ես այդ տաճարը և այդ տաճարը պակասավոր է, հրեաներու այդ երկրորդ տաճարին պես պակասավոր, եթե Տերը չկա քու մեջդ, եթե Տերը չէ եկած քու մեջդ: Տեր Հիսուս կըսէ, դռան առջև կկենամ և կգարնեմ քու տաճարիդ դուռը, եթե մեկը բանա, ներս պիտի մտնեմ և անոր հետ միասին գիշերային ընթրիք պիտի ունենամ:

Մենք կենդանի Աստուծո կենդանի տաճարներ ենք և առանց Աստուծո, առանց հավատքի պակասավոր ենք մենք: Երբ որ ներս կմտնինք, կմտնինք մոմ կառնինք, կառնինք անկախ նրանից, թե կըլլա փոքր կամ մեծ, մեղրամոմեն շինված, փառավոր, թե փոքր և աննշան: Այդ մոմը պակասավոր է, մինչև որ բոցը բռնկե անոր: Երբ այդ բոցը գա և անոր միանա, միայն այն ատեն ճշմարիտ մոմ կդառնա: Մարդը մարդ չէ, խելացի անասուն է միայն, մինչև Աստված, Աստուծո Հոգին անոր մեջ չմտնե, այն ատեն մարդը իր փառավոր վիճակը կստանա, այն ատեն Աստուծո նմանությունը և պատկերը կկատարելագործվի անոր մեջ: Միշտ պակաս բան մը պիտի ունենաս, բայց երբ որ Աստված գա հոն, երբ որ հավատքիդ լույսը թարմ է, այն ատեն դուն ալ կզգաս, որ ապրել սկսար ճիշտ այն պահուն, երբ որ Աստուծո հոգին քու մեջդ է:

Միմեռն ծերունին երբ որ գրկեց Հիսուսը, աղոթեց Աստծուն, ըսավ, որ ով Տեր, համաձայն Քու խոստումիդ արձակե զիս: Այլևս կուզեր ուրիշներու համար այդ ակնկալված, մարգարեացված փրկիչը տեսնել և մինչև անոր գալուստը անհանգիստ էր: Ինքը փրկված էր, բայց ուրիշներու փրկությունը տեսնել կուզեր: Ինչ փառավոր մարդ, **Ահա մարդը, որ ոչ միայն իր փրկությունը կուզե, այլև ուրիշներուն փրկությունը նույնպես:** Կկարծեիք, որ մենք քրիստոնյա կրնայի՞նք ըլլալ, եթե Գրիգոր Լուսավորիչը Կեսարիո մեջ նստեր և ըսեր, «Ես ամուսնացալ եմ, երկու զավակներ էլ ունիմ, և նաև լավ գործ, թող մնամ հոս: Եթե մնար, կփրկվեր Գրիգոր Լուսավորիչ հոն, հանգիստ կմեռներ, բայց չընտրեց: Գիտեր, որ իր ժողովուրդը խավարի մեջ է, չուզեց այդ դրախտը:

Տասնիններորդ դարում, երբ որ բողոքական շարժումը սկսեցավ, բողոքական պատվելի մը հայ եպիսկոպոսին կուգա, կըսէ, որ նայէք ձեր եկեղեցին հինցած է, շիջած է: Դուք պատկերներուն կպաշտէք, մեռելներուն կաղոթէք, Պատարագ կընէք և այլն: Մենք ենք ճշմարտության տեր, փրկված ենք: Մենք դրախտ պիտի երթանք: Չե՞ս ուզեր մեզի հետ դրախտ երթալ: Եվ եպիսկոպոսը կըսէ, որ չէ, չեմ ուզեր: Ինչու կըսէ պատվելին, որովհետև, կըսէ քահանան, «ես կնախընտրեմ իմ ժողովուրդով դժոխք երթալ, քան թե քեզի հետ դրախտ: Եթէ, կըսէ, Գրիգոր Լուսավորիչները, Նարեկացիները, Շնորհալիները դժոխք պիտի երթան և իմ հազար բյուր նահատակներս դժոխք պիտի երթան, ես անոնց հետ դժոխք պիտի երթամ, քան թե քեզի հետ դրախտ երթամ»: Այս է պատասխանը և այս օրհնյալ մարդոց մենք կպարտինք ինչ որ այս աշխարհին մեջ գեղեցիկ է: Եվ դժոխքը լեցուն է, սիրելիներ, միայն իրենց փրկությունը ուզող մարդոցով, կուգեն անոնք առանձին փրկվիլ: Անոնք կկողոպտեն մեզի, անոնք մեր դրամը մեր գրպանեն առնել կուգեն և կուգեն, որ միայն իրենք միլիոնատեր ըլլան:

Անոնք են, որ ժողովուրդներու վրա խաղեր կխաղան, որպեսզի իրենց անունները մեծնան, անոնք դրախտ կուգեն միայն իրենց համար: Ոչ մեկ հոգի պիտի ըլլա Աստծո դրախտին մեջ այդպես: Միայն անոնք, որ միայն իրենց փրկությունը չեն ուզեր, ուրիշներու փրկությունը կուգեն, ուրիշ ազգի փրկությունը կուգեն, մարդկության փրկությունը կուգեն: Աղվոր ծառ մը տնկել կուգեն ուրիշին համար, որպեսզի պտուղը գալիք սերունդները ճաշակեն: Այդպես էր Սիմեոն ծերունին:

Այս տունը լույսի տուն է, Աստուծմե իջած լույսի տուն է: Նորապսակներ կուգան, մանուկներ կուգան, ընտանիքներ կուգան և լավ կընեն: Բնագողով կուգան և գիտեն, որ իրենց կյանքի մեջ բան մը պակաս է, շիտակ կընեն, բան մը պակաս է: Պակասը լույսն է, Աստուծո լույսն է, այդ լույսը առեք ձեր տներում: Սուրբ Գիրքը հստակ կըսէ, եթե տունը Տերը չշինէ, շինարարները իզուր կաշխատին: Ուրեմն եկեք մեր տաճարին մեջ Աստված ընդունինք, մեր ընտանիքներուն մեջ Աստված ընդունինք, մեր հայրենիքին մեջ Աստված ընդունինք և այդ լույսով լուսավորվինք:

Տերը օրհնէ ձեզի բոլորդ. Ամեն: